

Запознавање со терапија со зрачење

Understanding Radiation Therapy

Стресот под кој се наоѓате во текот на лекувањето можете да го намалите ако сте подготвени и ако разбирате што е терапија со зрачење. Поставете им ги сите прашања кои можеби ги имате на вашиот онколог, доктор или медицинска сестра пред, во текот и после лекувањето. Разговарајте со вашиот доктор за ризиците поврзани со терапијата со зрачење и нејзината корисност.

Што е терапија со зрачење?

При терапијата со зрачење се користат рендгенски зраци за да се уништат или повредат канцерогените клетки за да не можат да се множат. Терапијата со зрачење може да се користи при лекување на рак во почетен или напреднат стадиум.

Понекогаш терапијата со зрачење е единствениот начин на лекување што се користи, додека во други случаи таа се применува во комбинација со операција и/или хемотерапија. Таа исто така се користи за да се намали големината на ракот и да се ублажат болките, чувството на непријатност или други симптоми.

Зошто се дава терапија со зрачење?

Целите на терапијата со зрачење се:

Излекување – некои видови на рак може целосно да се излечат само со терапија со зрачење или кога се комбинира со други видови на лекување.

Контролирање – со терапијата со зрачење може да се контролираат некои видови на рак со тоа што таа ги намалува или ги спречува да се прошируваат.

Ублажување на симптомите – ако не постои можност за излекување, тогаш терапијата со зрачење може да се користи за да се намалат симптомите на рак и да се продолжи живот со добар квалитет.

Кога се користи терапија со зрачење?

Терапијата со зрачење може да биде главно лекување. Таа исто така може да се користи да помогне при друго лекување. Ова е познато како помошно лекување.

Помошната терапија со зрачење може да се користи пред да започнете со главното лекување за да го намалат ракот. Таа може да се користи за да ја намалат големината на ракот пред операција или после операција за да се спречи развивањето на било какви преостанати канцерогени клетки. Во некои случаи, таа се користи заедно со хемотерапија.

Како се дава терапија со зрачење?

Онколог за зрачење е специјалист кој лекува рак со терапија со зрачење. Тој/таа ќе ја организира и надгледува вашата терапија со зрачење. Радиотерапевтот управува со машините за зрачење според инструкциите на онкологот за зрачење.

Терапијата со зрачење се дава од надвор (надворешно зрачење) или внатре (брахитерапија) во телото. При зрачењето со надворешни зраци, машината ги насочува зраците на ракот и околното ткиво. При внатрешното зрачење, радиоактивниот материјал се става во тенки цевки кои се поставуваат во близина на ракот.

Колку трае лекувањето со терапијата?

На различни луѓе им е потребен различен број на терапии со зрачење. На некои луѓе им е потребна само една терапија, додека други ќе треба да имаат терапија со зрачење пет дена во неделата во период од неколку недели. Ако ве зрачат внатрешно, внесените радиоактивни

материјали во телото може да се остават внатре неколку минути, еден до шест дена или постојано.

Видот на вашето лекување ќе зависи од видот на ракот што го имате, каде тој се наоѓа, неговата големина, вашето општо здравје и други лекувања на рак што можеби сте ги имале.

Дали терапијата со надворешно зрачење боли?

Терапијата со надворешно зрачење не боли. Нема да го видите или помиристе зрачењето, меѓутоа може да слушнете шумение кога машината работи. НЕМА да бидете радиоактивни. Во текот на лекувањето и после тоа, безбедно е да имате контакти со други луѓе, вклучувајќи бремена жени и деца.

Дали терапијата со внатрешно зрачење боли?

Може да се чувствувате малку непријатно заради внесените радиоактивни материјали, меѓутоа, не би требало да почувствувате сериозни болки или да се чувствувате болни во текот на терапијата со внатрешно зрачење. Додека радиоактивниот материјал е поставен внатре во телото, тој може малку да зрачи надвор во околната средина. Додека ги имате радиоактивните материјали во телото, бројот на посетители ќе биде ограничен.

Кои се можните несакани последици?

Може да се јават многу различни несакани последици што ќе зависи од тоа кој дел од телото се зрачи. Многу од овие несакани последици може да се контролираат и тие постепено ќе исчезнат откако лекувањето ќе заврши. Можните несакани последици вклучуваат:

- Исцрпеност (премореност)
- Сува, црвена кожа или чешање на кожата
- Отекување
- Губење на апетитот
- Гадење (мачнина)
- Проблеми со варењето на храната
- Суво или болно грло или уста
- Кашлање и задишување.

Дали терапијата со зрачење ќе делува на мојата плодност?

Ако примате терапија со зрачење во предели кои се во близина на репродуктивните органи, тогаш тоа може да влијае на вашата плодност или способност да имате деца, привремено или постојано. Разговарајте за оваа можност со вашиот доктор или специјалист.

Запамтете, ако сте загрижени или имате прашања, ве молиме стапете во контакт со вашиот доктор.

Каде можам да добијам веродостојни информации?

Информативна линија на Советот за рак (Cancer Council Helpline) на 13 11 20

Информации и поддршка за вас и вашето семејство по цена на локален телефонски повик од било каде во Австралија.

Интернет страниците на совет за рак (Cancer Council) (со врски до Советите за рак во државите и териториите) www.cancer.org.au

Служба за преведување и толкување 13 14 50